

Budapestre vonatkozó ujságcikk

351.74

Szerző: Nagy Emil

Cím: Megint rám szólt a rendőr.

Hely

Idő

"1927"

Forrás:

Budapesti Hírlap

Személy

Bn

(Hely)

1927. 10. 1.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(

Megint rám szólt a rendőr.

Irta Nagy Emil.

Előre bocsátom, hogy én nagyon szeretem a mi derék pesti rendőreinket. Hisz nagyrészen abból a derék magyar falusi népből kerülnek ki, amelyek olyan nagyon közel áll az én lelkemvilágához. A főkapitány urat pedig kerekesen kérek 48 év óta ismerem. Egy házban laktunk akkor, fent a budai Várban, Disztér 11. szám alatt; én első gimnáziumba jártam, 5 nyedikbe, az én apám csak királyi táblai pótbiro volt akkor még, az ő apja pedig közigazgatási bíró volt már akkor, tehát „méltóságos ur“. Akkor jöttünk fel lakni Budára Kaposvárról, s addig én úgy tudtam, hogy csak a főispán „méltóságos“ ezen a kerek nagy világon, s ez a gyönyörű titulus (méltósággal teljes) nem dukál senkinek másnak, mint csak egyedül a főispán urnak, no meg a Széchenyi grófnak és a Somssich grófnak, mert mint kaposvári elemi iskolás, ilyet is láttam. Az egyik négy lovon járt, az ujlaki Somssich gróf pedig négy ökörrel huzatta a hintáját, amely tény módfelett izgatta a fantáziánkat, s „Ökrös Somssich“-nak hívta a vidék. Ott fenn Budán nagy lett a csodálkozásom, amikor azt hallottam, hogy az a szür-

keruhás, szelid tekintetű magas ur is, aki a folyosó másik végén lakott, szintén méltóságos ur, pedig dolmányos, cifraruhás hajdu se állt az ajtaja előtt. De azért mégis rettentően imponált, hogy egy méltóságos urral lakunk egy házban. Hejh szépséges magyar uri világ, micsoda szédítő pályát futottál Te be azóta az alatt a 48 év alatt! Micsoda tömege a méltóságos uraknak hemzseg ma már csonka földünkön, szinte Dunát lehetne rekeszteni velük, s azt hiszem, hogy ma már megfordított az állapot, mert ma már el se tudok képzelni olyan házat Budapesten, a hol ne lagnék legalább egy méltóságos ur. A „méltóságos ur“ egyik fiát Jenő-nek hívták, s a méltóságosságék is, no meg azért is, mert nagyobb deák volt, végtelen tisztelettel néztem fel reá. Arra emlékszem, hogy mindig kedves volt, mindig jókedvű volt, s mindig egyforma volt. Nem is változott azóta se. A lelki és vérmérsékleti sajátosságoknak ez a csudásan előnyös harmóniája lehet csak annak az alapja, hogy az utóbbi 5-6 viharos esztendőben olyan nagy sikerrel tudta megállni a helyét abban a cudarul kényes főkapitányi állásban...

No de ezt mind csak azért mondom el, hogy előre is bebizonyítsam, hogy ha most megint a rendőrség felé fordul irótollam rudja, nem vezet ebben semmiféle ellenszenv, sőt ellenkezőleg, szeretet lakozik bennem az egész intézmény iránt tetejétől talpáig...

De hát mi tagadás benne, megint rám szólt a rendőr. Sőt kettő is rám szólt, helyesebben mondva, az egyik rám ordított, a másik pedig pusztán csak rám morgott.

Öt hónapig voltam künn megint Angliában, sohase szólt rám a rendőr, s itthon még meg se melegedtem, már kétszer is kikaptam a rendőrtől! Hogy esett mege?

Estefelé kísértáltam a mi felséges Margitszigetünkre. A Hold-utcában felültem egy 61-es villamosra, de leszálltam a Margit-hidnál. A világ egyik legszebb kilátása nyílik arról a hidról, ott már meg lehet kezdeni a szigeti sétát. Elmentem a szigetre baj nélkül. Összebarangoltam azt a gyönyörű helyet. Nemcsak mulatsággért. Elkészültem azzal a beszéddel, amelyet szombaton fogok elmondani a régi képviselőházban a Magyar Revíziós Liga fölkérésére angliai tapasztalataimról és Rothermere lordról. Ugyanis én beszédre csak menve tudok készülni. Arra még nem tudtam sohase elhatározni magamat, hogy egy beszédet előre leírjak. Azt tartom, hogyha az ember élőszóval akarja elmondani a gondolatait, akkor ne írkozzon előre semmit, ahogy az ember azt se szokta viszont előre elmondani, amit meg akar írni ujságcikknek...

Erősen szürkült már az este, amikor kifelé sétáltam a szigetről. Vissza akartam jönni a Hold-utcába, úgy ahogy innen elmentem a szigetre, vagyis, hogy megint végig sétálok — gondoltam — a szép kilátású Margit-hidon, s a pesti hídfőnél felülök a villamosra.

Neki is kanyarodtam a hidon balfelé Pestnek. Alig lézengett egy pár ember a hid járdáján, s én éppen azon gondolkoztam, elmélyedve a témába, hogy valami igen kényes kérdésre rátérjek-e beszédemben, vagy azt elhallgassam-e, mert ez mindig a legfogósabb kérdés!

Egyszerre egy hadvezéri harsány hang zúg a hátam mögött: „*Tessék átmenni a másik oldalra.*“ Nem tudtam, hogy nekem szól.

De erre már zengő ordításba csapott át a hang: „*Mondtam már, tessék átmenni a másik oldalra.*“ Körülnéztem, s láttam, hogy a hang a hid közepén álló rendőrből fakad. Miután csak magam voltam élő lény a közelben, innen is onnan felém robogó villamosok közönségét nem számítva, látnom kellett, hogy a szigorú parancs csak nekem szólhat. Miután mint volt igazságügyminiszter csak nem keveredhetem kihágási eljárásba, szeliden káromkodva (csak befelé, nehogy ott megint a Scitovszky rendeletébe ütközzem), átmentem a másik oldalra, vigyázva, hogy egyik irányból robogó villamos se üssön el, mert azért mégis csak szégyelném magamat a másvilágon, hogy miután a londoni közlekedést 15 hónapon át baj nélkül megsúztam, a Margit-

hidon leljem „*korai*“ gyászos halálomat a villamos kerekei alatt. Tehát vigyázva átmentem a másik oldalra, a pesti hídfőnél pedig viszont ugyanúgy vigyázva újra vizsgálta a hidnak arra a sziget felőli gyalogjáróra, ahonnan a harsány rendőri

szózat átkergetett a másik oldalra...

Elgondoltam, hogyha most én például egy angol vendég lettem volna, aki nem érti zengő hazai nyelvünket, semmiféle fantáziával se tudtam volna elképzelni, hogy mi baja velem annak a rendőrnek s miért baj az, ha én a széles margithídi gyalogjárón a sziget felőli oldalon akarok Pestre sétálni, ahelyett, hogy kétszer bujkáljak a villamosok között...

Nagyérdemű Főkapitány Uram, drága jó Jenő Barátom, szállok az Urhoz!

Az a margithídi gyalogjáró szélesebb, mint a legtöbb pesti gyalogjáró. Ha a többi gyalogjárón nem baj az, ha egymással szemben mennek az emberek, miért lenne az baj, ha a szigetről a sziget felőli gyalogjárón akarok Pestre menni, a kocsiton való kétszeri átvégődés helyett!

Én tudom, hogy ez a szabály onnan van, mert a Lánchidon, Budapest legidősebb hidján csakugyan olyan szűk a gyalogjáró, hogy ott egészen megokolt az, hogy egy-egy oldalon csak egy irányban menjenek az emberek. Ezt a szabályt megérti minden józan ember! De hát az Istenért vetközzünk ki már egyszer abból a mi uniformizált s bürokrata sallangon mozgó észjárásunkból, hogy mindent a világon egy kaptafára huzzunk. Ez a kaptafa,

ráhuzva a Margitszigethez vezető hidra, a széles, hatalmas gyalogjáróval, megokolatlan, bántó, ügyetlen, természetellenes, s csak arra jó, hogy esetleg egy külföldi vendéget vérig bosszantson, mikor se London, se Páris egyetlenegy hidján sincs ilyen szabály, pedig azoknak a hidaknak a gyalogjárói sokkal keskenyebbek! Mindenki arról az oldalról lép ott rá a hidra, amelyik oldalról a hidhoz érkezik, így teszi ki magát legkevesebb veszedelemnek. Kedves Főkapitány Uram szívleld meg sürgősen eme panaszos ígéimet.

De miután már a bürokratizmus kérdésénél tartok, elmondom, hogy nekem most egyik fő szórakozásom, hogy elnézem, amint a mi derék rendőreink az ő szabályos testmozdulataikkal igazgatják a forgalmat, s önkéntelenül egybevetem őket az angol rendőrökkel.

Kedves, bájos látvány, s sokszor jóízűen mosolygok. Néhány nap előtt autón jöttem a Déli vasut felől az alagut felé, s be akartunk fordulni az Attila-utcába. Amint az utca keresztezéséhez érünk, a rendőr szétveti a két karját keresztbe, s erre megáll az autó, azután a rendőr egyszerre két karjával merőlegesre fordult, ami annak a jele, hogy szabad a vásár. Ekkor benéztem az Attila-utca mindkét felébe, hogy meglássam, melyik az a keresztben haladó kocsí, amelyik miatt meg kellett állnunk? De sehol végig az Attila-utcán nem láttam egy szál kerekas alkotmányt se. Mégis megállított bennünket a rendőr,

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

mert nyilván azt hitte, hogy neki bizonyos időközökben végre kell hajtania azokat a festmozdulatokat, akár vannak keresztben közeledő kocsik, akár nincsenek!

Az angol rendőr átsegíti a közlekedést a *tényleges* nehézségeken sablon nélkül, a jó magyar rendőr pedig nem a valóságos összeütközés elhárítását tekinti céljának, hanem úgy, ahogy a *vorsrift* mondja, felváltva forog, s hol erre, hol arra veti szét a karjait, uniformirozott mozdulatokkal, mert fődolog a *vorsrift* vak végrehajtása.

De ez később másképpen lesz, ez még olyan kedves látvány ma, mint amikor a kis gyerek járni tanul. Ezen át kell esni, s később meg fogják tanulni nálunk is a lényegét.

*

Végül van egy alázatos kérésem, már nem is annyira a főkapitány urhoz, mint inkább a magasban székelő belügyminiszter urhoz:

Könyörgöm, hagyjanak föl azzal a barbár szokással, hogy a közlekedést igazgató rendőr *szalutálni* köteles minden *miniszteri*

autónak. Szándékosan nem mondok minisztert, mert a szegény rendőr nem is tudja, hogy a közelőg autóban ki ül, maga a *miniszter-e*, vagy a *szakácsné* megy-e az autón a piacra s *szalutál a kocsinak*. Ez egy olyan középkorias, feudális szagu, elavult szokás, amivel föl kellene hagyni.

Az alól is föl kellene menteni a közlekedési rendőrt, hogy munkája közben katonatiszteknek szalutálni legyen köteles. Az ő szeme függjön egyedül a közlekedésen, de ezt azután ne csak *vorsriftok* szerint végezze, hanem nézze a *lényegét*, a közlekedés akadálytalan lebonyolítását. Ebben a munkájában nagyon hátráltatja az a barbár, sehol a világon nem ismeretes parancs, hogy közben folyton jobbra-balra szalutálni is köteles, ami mégis csak gátolja. pláne a kezdő rendőrt, valódi hivatása gyakorlásában.

El se tudok képzelni egy angol rendőrt, legszédítőbb fantáziával sem, amint a közlekedés mindenható és nagyszerű igazgatása közben arra lenne köteles vigyázni, hogy nem jön-e *miniszteri autó?*

Azaz pardon, ilyen fogalom Angliában

nem ismeretes, ezt a fogalmat csak a gazdag trianoni Magyarország engedheti meg magának. Szegények vagyunk, de legalább urak, a mindenét! Ha nem is valamenynyien, de legalább a miniszterek! És én bárgyu férfit, erről az uraságról mondtam le, hogy most a rendőr ne *szalutáljon* nekem, hanem *rám szóljon!* ...

*

De à-propos, azt is mondtam, hogy egy rendőr rám mordult. Ez bagatelle! A Dorottya-utca előtt történt, amint a Tisza István-ut sarkáról át akartam menni a *rendőr mellett* abba a kis házikóba, amelyik a Deák Ferentől délre rejtőzik. Sietős volt az utam, a rendőr rám morgott, hogy miért nem megyek derékszögben, miért megyek egyenesen?!

Nem értem rá a viszonzulásra s ezt ezuttal sem akarom pótolni, ezt a históriát már egyszer e mondtam. Akkor is Londonból jöttem s akkor még Nádosy Imrének panaszoltam el az esetemet. Nála szegénynél pedig éppen az volt a baj, hogy *nágyon is derékszögben* ment és nem — *egyenesen*.